

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

شکاف جنسیتی در ایران

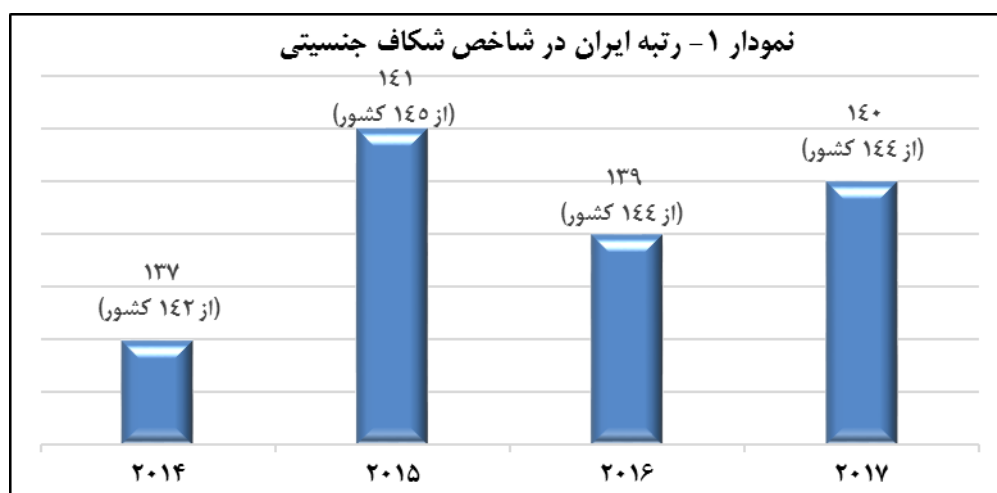

مطلب حاضر که حاوی اطلاعاتی در خصوص وضعیت ایران به لحاظ شکاف جنسیتی است، نشان می‌دهد جایگاه ایران به لحاظ شاخص شکاف جنسیتی در میان ۱۴۴ کشور جهان نسبت به سال گذشته یک پله سقوط کرده است. در حال حاضر، امتیاز ایران در این شاخص از متوسط جهانی و کشورهایمانند عربستان، ترکیه، امارات و مالزی پایین‌تر است. در ادامه، به جزئیات شاخص شکاف جنسیتی و وضعیت ایران در هر یک از زیرشاخص‌ها پرداخته می‌شود.

معاونت بررسی های اقتصادی

مجمع جهانی اقتصاد هر ساله شاخص شکاف جنسیتی را برای کشورهای مختلف جهان محاسبه و آنها را بر حسب میزان نابرابری های جنسیتی طبقه بندی می کند. بدین منظور، در چهار حوزه اقتصاد، آموزش، بهداشت و معیارهای سیاسی به رتبه بندی و امتیازدهی کشورها می پردازد.

در گزارش اخیر مجمع جهانی اقتصاد، ۱۴۴ کشور مورد بررسی قرار گرفته اند که در این میان جایگاه ایران در شاخص شکاف جنسیتی ۱۴۰ می باشد. امتیاز ایران در شاخص شکاف جنسیتی سال ۲۰۱۷ (۰,۵۸۳) نسبت به سال قبل (۰,۵۸۹) کاهش داشته است. هر چه این امتیاز به یک (۱۰۰ درصد) نزدیک تر باشد، شکاف جنسیتی کاهش می یابد و جایگاه بالاتری را در میان سایر کشورها کسب خواهد کرد. کاهش امتیاز ایران در این شاخص با تضعیف یک پله ای جایگاه ایران در میان سایر کشورها همراه شده است (نمودار ۱).

همان طور که از نمودار ۲ قابل مشاهده است، شاخص شکاف جنسیتی در ایران (۰,۵۸۳) از متوسط جهانی (۰,۶۸) پایین تر قرار دارد. کشور ایسلند (۰,۸۷۸) رتبه اول را در میان ۱۴۴ کشور مورد بررسی دارا می باشد.

نمودار ۲- شاخص شکاف جنسیتی در کشورهای منتخب، ۲۰۱۷

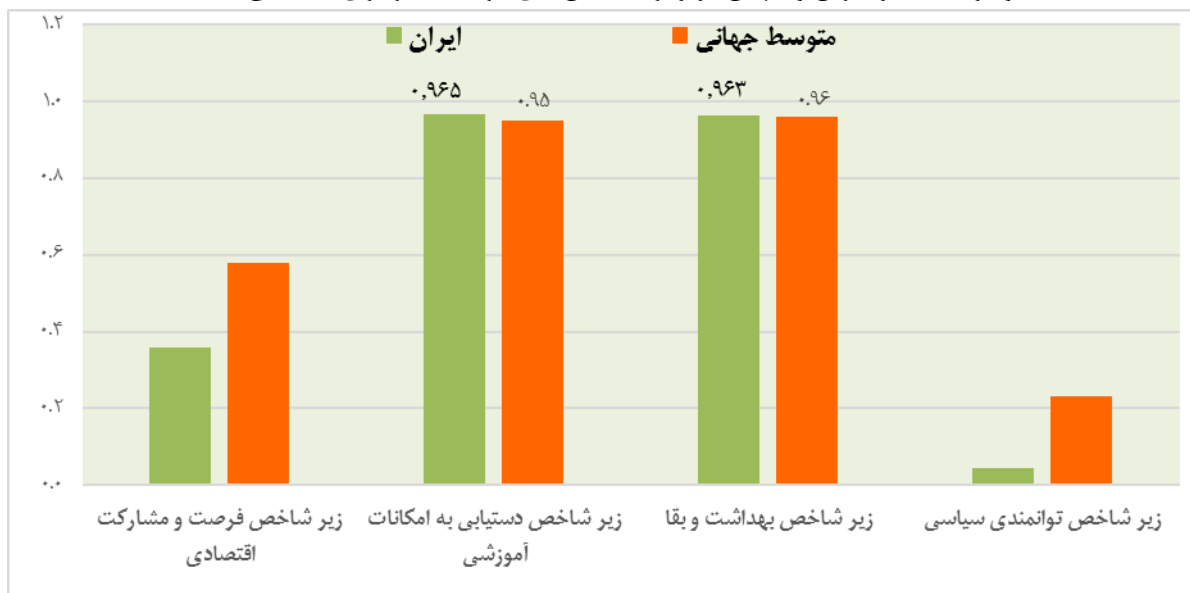

منبع داده ها: مجمع جهانی اقتصاد

معاونت بررسی های اقتصادی

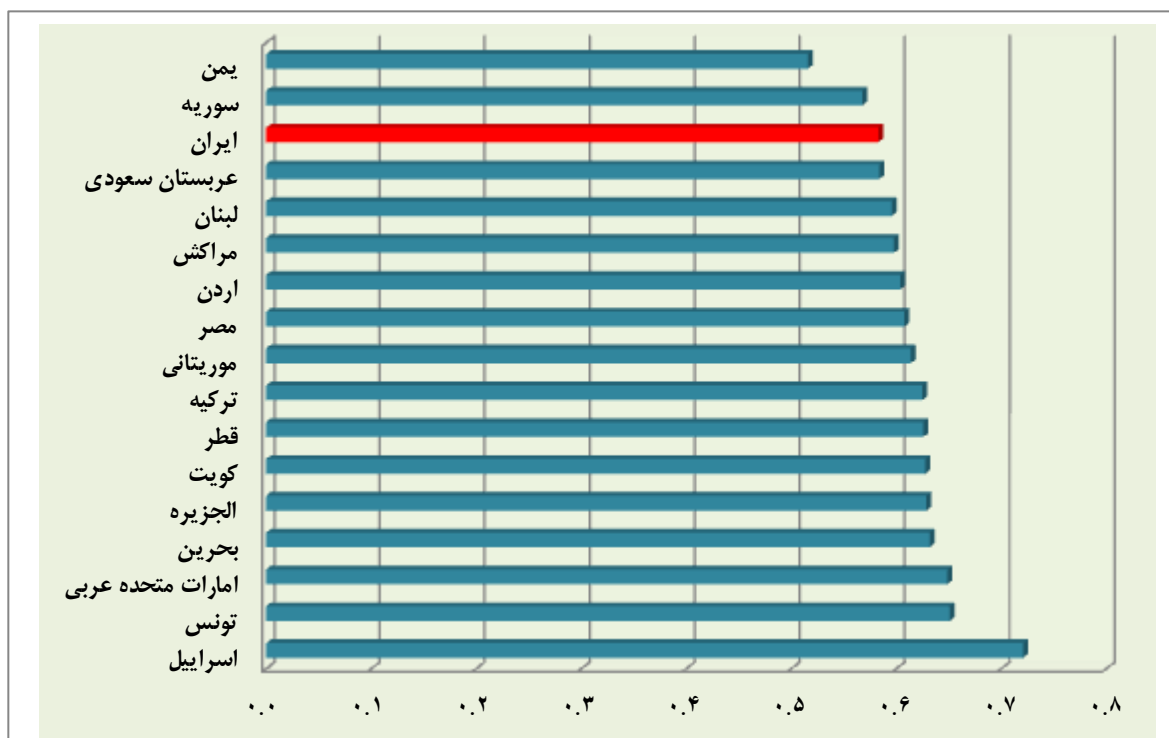
با وجود اینکه ایران در شاخص شکاف جنسیتی پایین تر از متوسط جهانی قرار دارد، اما در برخی زیرشاخص ها مانند دستیابی به امکانات آموزشی و بهداشت و بقا امتیازی بالاتر از متوسط جهانی را کسب کرده است (نمودار ۳).

نمودار ۳- امتیاز ایران و جهان در زیر شاخص های مرتبط با برابری جنسیتی، ۲۰۱۷

با نگاهی به کشورهای خاورمیانه در می یابیم که ایران در میان ۱۷ کشور خاورمیانه نیز دارای امتیاز نسبتاً پایینی است و فقط کشورهای یمن و سوریه پایین تر از ایران قرار دارند (نمودار ۴).

نمودار ۴- امتیاز کشورهای منطقه خاورمیانه از نظر شاخص شکاف جنسیتی، ۲۰۱۷

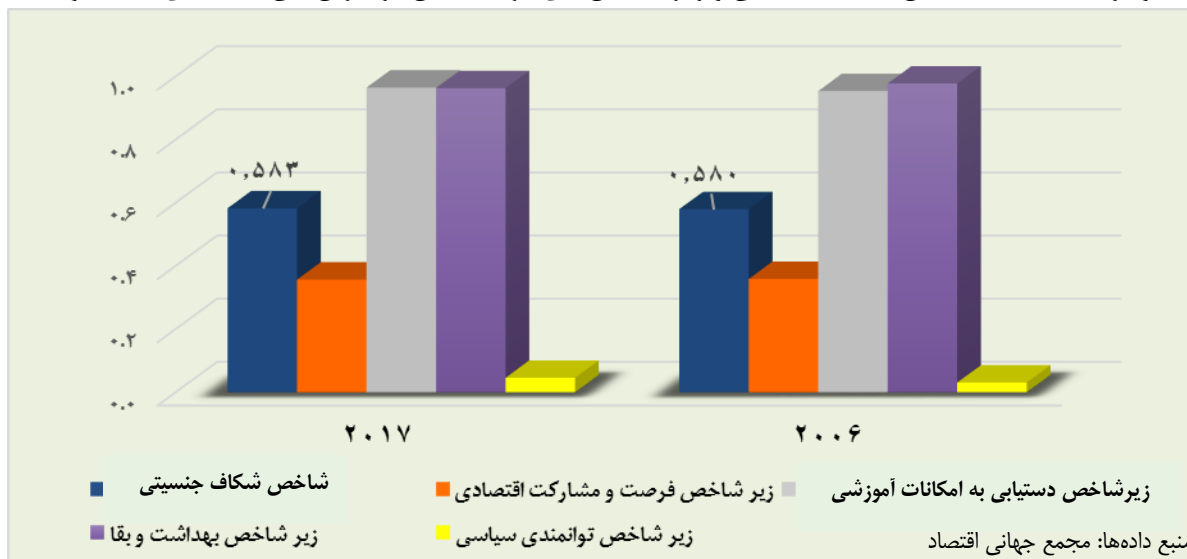

منبع داده ها: مجمع جهانی اقتصاد

معاونت بررسی های اقتصادی

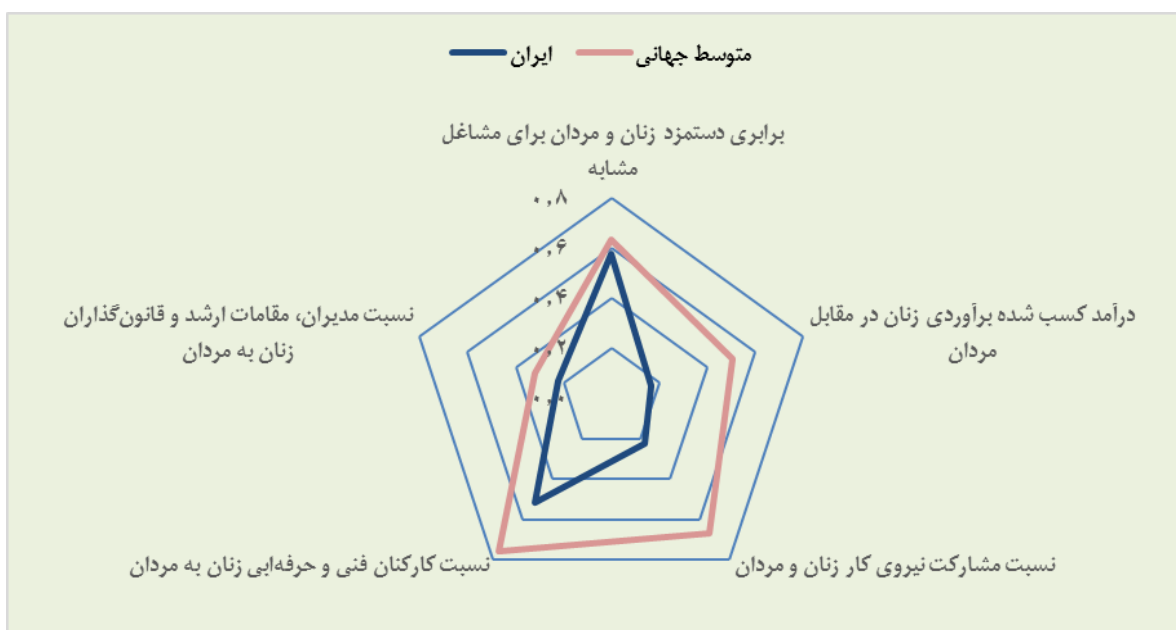
با توجه به نمودار ۵، شاخص شکاف جنسیتی ایران طی ۱۱ سال تنها ۰,۰۰۳ درصد افزایش داشته است. در خصوص زیر شاخص های بهداشت و بقا و فرصت و مشارکت اقتصادی با کاهش و در زیر شاخص های توانمندی سیاسی و دسترسی به امکانات آموزشی با افزایش همراه بوده است.

نمودار ۵- مقایسه شاخص شکاف جنسیتی و زیر شاخص های مرتبط با آن در ایران طی سال های ۲۰۰۶ و ۲۰۱۷

در خصوص معیارهای مربوط به زیر شاخص فرصت و مشارکت اقتصادی کشور ایران در هر ۴ معیار پایین تر از متوسط جهانی قرار دارد (نمودار ۶). همان طور که در این نمودار نشان داده شده است، علی رغم برابری نسبی میان تعداد کارکنان فنی و حرفه ای زنان و مردان (که بیشتر مبتنی بر استعدادها و استفاده زنان از فرصت های آموزشی است)، نسبت مشارکت زنان به مردان و وضعیت عایدات درآمدی زنان به مردان، وضعیت مناسبی ندارد که یکی از دلایل مهم آن مطلوب نبودن شرایط و محیط اقتصادی برای فعالیت زنان است.

نمودار ۶- امتیاز ایران و جهان در معیار های مربوط به زیر شاخص فرصت و مشارکت اقتصادی، ۲۰۱۷

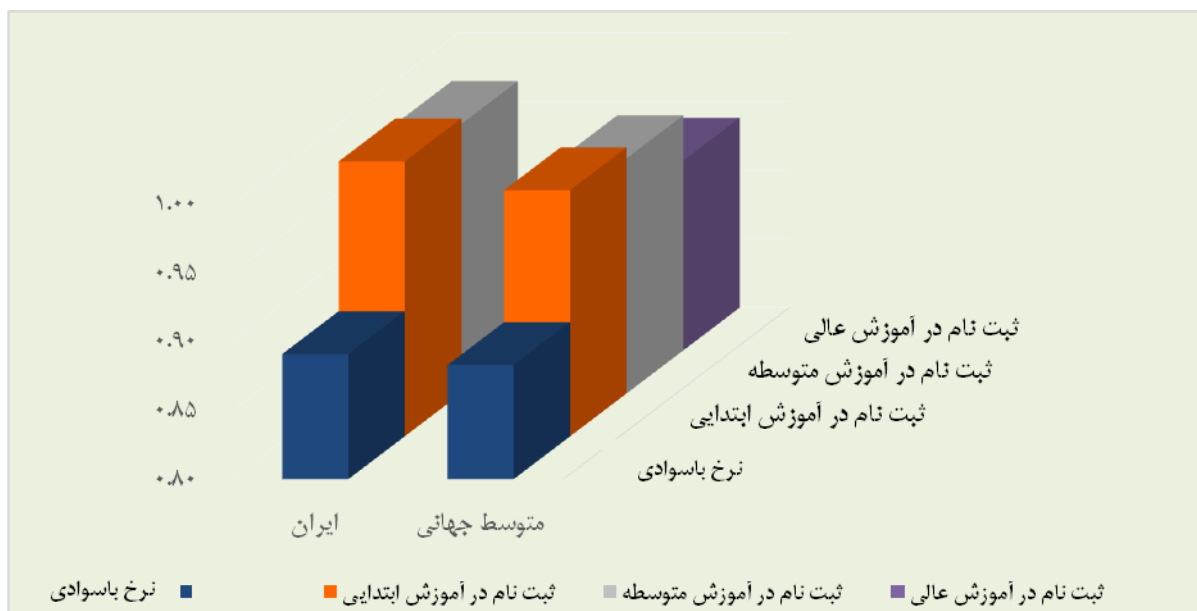

منبع داده ها: مجمع جهانی اقتصاد

معاونت بررسی های اقتصادی

در معیارهای مربوط به زیر شاخص دستیابی به امکانات آموزشی، کشور ایران وضعیت نسبتاً مناسبی دارد و به جز زیر شاخص ثبت نام در آموزش عالی در سایر زیر شاخص ها بالاتر از متوسط جهانی قرار دارد. (نمودار ۷)

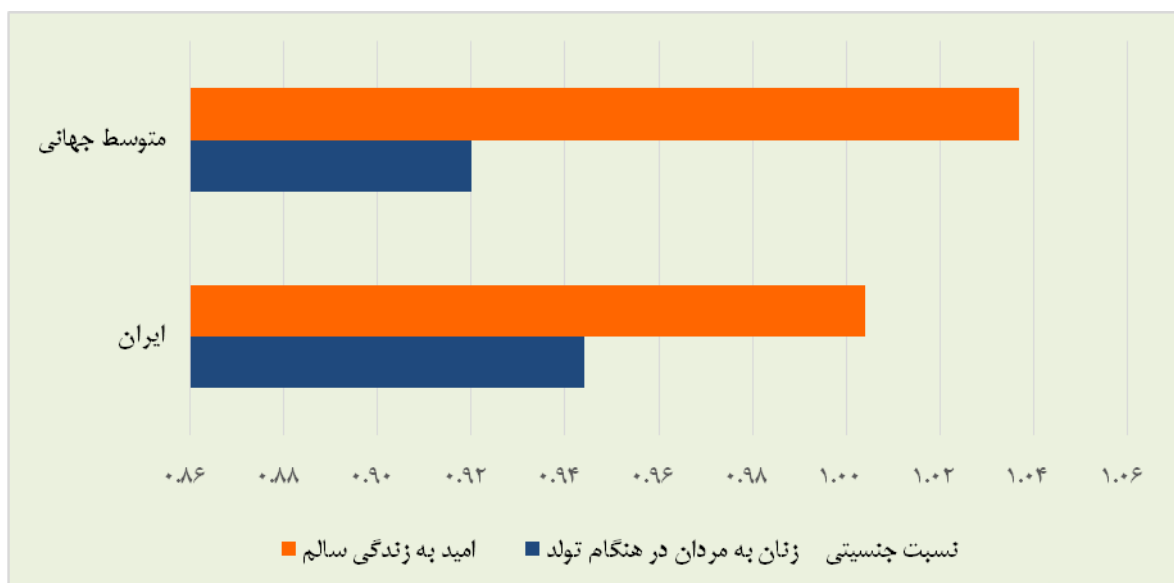
نمودار ۷- امتیاز ایران و جهان در معیارهای مربوط به زیر شاخص دستیابی به امکانات آموزشی، ۲۰۱۷

منبع داده‌ها: مجمع جهانی اقتصاد

در هر دو معیار امید به زندگی سالم و نسبت جنسیتی زنان به مردان در هنگام تولد، که مربوط به زیر شاخص بهداشت و بقا می‌باشند، همچنان ایران پایین‌تر از متوسط جهانی می‌باشد. (نمودار ۸)

نمودار ۸- امتیاز ایران و جهان در معیارهای مربوط به زیر شاخص بهداشت و بقا، ۲۰۱۷

منبع داده‌ها: مجمع جهانی اقتصاد

معاونت بررسی های اقتصادی

همانطور که در نمودار ۹ مشاهده می شود، امتیاز ایران در هر سه معیار مربوط به زیر شاخص توانمندی سیاسی بسیار پایین تر از متوسط جهانی می باشد به گونه ای که امتیاز معیار " زنان به عنوان رییس دولت " برای ایران برابر صفر می باشد.

نمودار ۹- امتیاز ایران و جهان در معیار های مربوط به زیر شاخص توانمندی سیاسی، ۲۰۱۷

